

VIDES

MINISTRIJA

Klimata pārmaiņu finanšu instruments

*Vides ministrijas
Klimata politikas un tehnoloģiju
departaments*

Klimata pārmaiņu finanšu instruments

- **Klimata pārmaiņu finanšu instruments (KPFI) ir Latvijas Republikas valsts budžeta programma.**
- **Finansējumu KPFI darbībai Latvija iegūst no valstij piederošo siltumnīcefekta gāzu emisijas vienību (noteiktā daudzuma vienību jeb NDV) pārdošanas.**
- **Kopējais pārdošanai pieejamais Latvijas noteiktā daudzuma vienību skaits ir 40 milj.**

Klimata pārmaiņu finanšu instruments

KPFI mērķis

KPFI mērķis ir siltumnīcefekta gāzu (SEG)* emisijas samazināšana.

KPFI pamatprincips

$$tCO_2 / KPFI_{LVL}$$

* Oglekļa dioksīds, metāns, slāpekļa(I) oksīds un F-gāzes (sēra heksafluorīds, perfluorogļūdenraži, fluorogļūdenraži).

Klimata pārmaiņu finanšu instruments

KPFI finansējumam pieejamās jomas

- Ēku energoefektivitātes uzlabošana sabiedriskajā un privātajā sektorā
- SEG emisiju samazināšana transportā
- Elektroenerģijas taupības risinājumi sabiedriskajā un privātajā sektorā
- Tehnoloģiju, kurās izmanto atjaunojamus energoresursus izstrāde un ieviešana, t.sk.:
 - Biomasas izmantošana
 - Ģeotermālās enerģijas izmantošana
 - Saules enerģijas izmantošana u.c.
- Integrēti risinājumi SEG emisiju samazināšanai tehnoloģiskos procesos, enerģijas ražošanā un patēriņā.

Klimata pārmaiņu finanšu instruments

KPFI programmēšanas pamatprincipi

- Projekta aktivitāšu papildināmība:
 - Likumdošanas (nedublēt ES un LV normatīvajos aktos noteiktās prasības)
 - Finanšu (nedublēt pieejamos ES fondus vai citu publiskā sektora finansējumu)
 - Tehnoloģiskā (nedublēt tirgū konkurētspējīgus risinājumus)
- Plaša sabiedrības līdzdalība, sociālo partneru iesaiste;
- Orientācija uz zemas oglekļa emisijas ekonomikas attīstību

Klimata pārmaiņu finanšu instruments

KPFI ieviešanas mehānisms

- Projektu pieteikumu atklāti konkursi
- Finansējuma jomas atbilst SEG emisiju samazinājuma un investīciju potenciāla izvērtējumam
- Projektu realizācija līdz Kioto protokola pirmā saistību perioda beigām (2012.g.)
- Konkursa nosacījumi jāaskaņo ar valstij piederošo noteiktā daudzuma vienību pircējiem
- Pēcieviešanas monitorings un projektu iesniedzēju atbildība par projekta rezultātiem

Projektu iesniegumu pirmais atklātais konkurss “Energoefektivitātes paaugstināšana pašvaldību ēkās”

Vides ministrija, Rīga 2010. gada 23.
februāris

Pamatnosacījumi

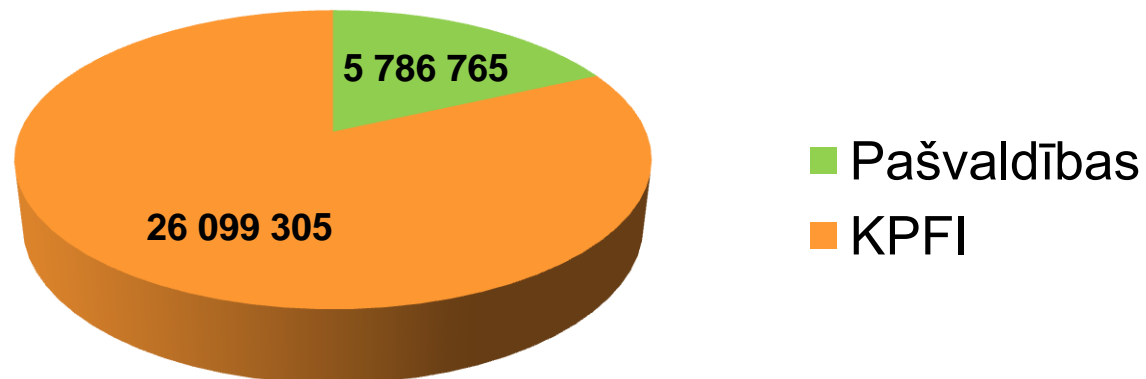
- Mērķgrupa: pilsētas vai novada **pašvaldība**
- KPFI finansējums: **17,57 + 8,6 miljoni LVL**
- KPFI atbalsta maksimālā intensitāte: **85%** no projekta kopējām attiecināmajām izmaksām
- Siltumenerģijas patēriņa samazinājums: **ne mazāks kā 25%**
- CO₂ emisiju samazinājuma efektivitātes rādītājs (*emisiju samazinājums attiecībā pret pieprasīto KPFI finansējumu*): **ne mazāk kā 0,25kg CO₂ / LVL gadā***

* CO₂ emisijas aprēķins: $E = E_f \times Q$, kur E - emisijas; E_f - CO₂ emisijas faktors; Q - kurināmā patēriņš

Konkursa rezultāti (1)

- ❑ Iesniegti **69** projekti,
 - ↳ kvalificējušies **56**,
 - ↳ no tiem **35** pieejamā finansējuma (**17,57 miljoni LVL**) ietvaros.
- ❑ **21** projekts finansējumu saņem pēc papildus (**8,6 miljonu LVL**) finansējuma piešķiršanas (03.11.2009. *grozījumi MK noteikumos Nr.645*).
- ❑ Kopumā **56** projektiem:

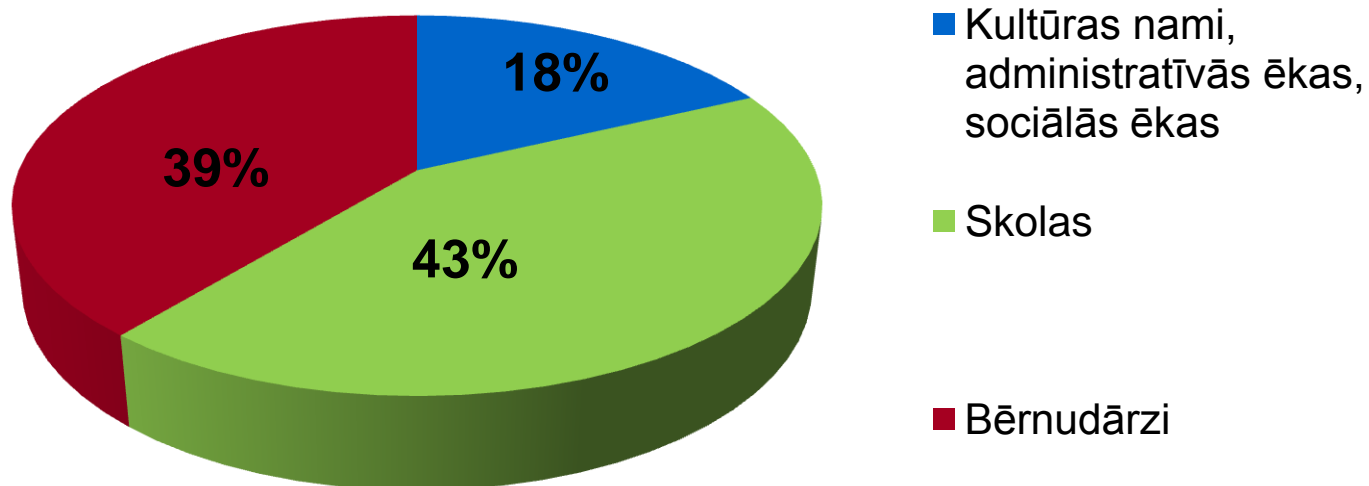
Piesaistītais finansējums, LVL

Konkursa rezultāti (2)

- 56 projekti aptver 222 ēkas

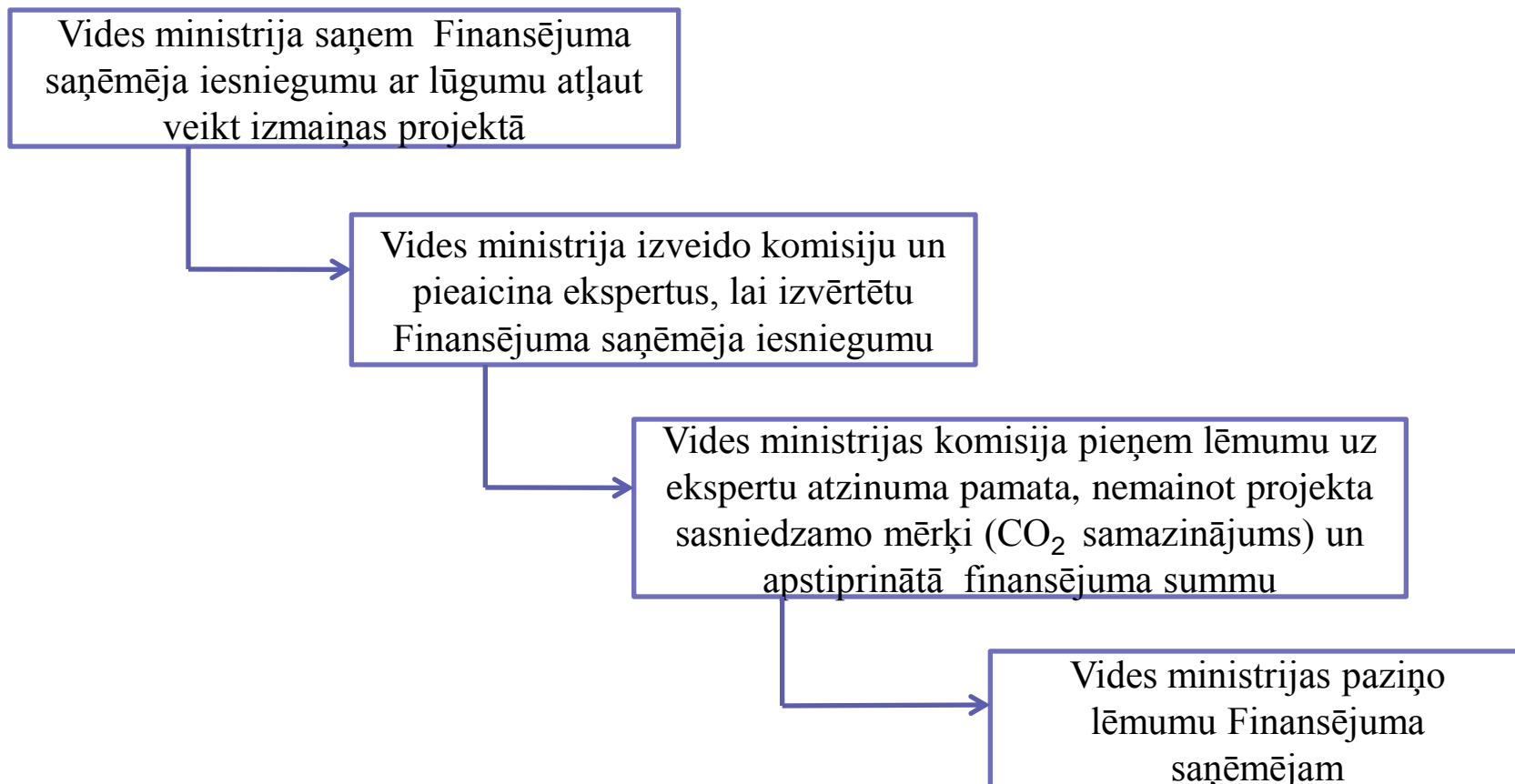
Ēku sadalījums pēc funkcijas

Konkursa rezultāti (3)

- CO₂ emisiju samazinājuma efektivitātes rādītājs projektos:
 - prasība - **0,25kg CO₂/LVL gadā**;
 - vidējais - **0,44 kg CO₂/LVL gadā**.
- Kopējais CO₂ emisiju samazinājums: **217 762 tonnas**
- **Martā plānoti reģionālie semināri projektu ieviesējiem**
- **Projektu ieviešanas vadlīniju rokasgrāmata VIDM mājas lapā**
http://www.vidm.gov.lv/lat/darbibas_veidi/kpfi

Izmaiņas projektā

Projektu iesniegumu atklāts konkurss “Siltumnīcefekta gāzu emisijas samazinošu tehnoloģiju attīstīšana”

Statuss:

01.10.2009. izsludināts VSS

13.10. 2009. nosūtīts saskaņošanai starptautiskajiem partneriem

13.11.2009. starpministriju saskaņošanas sanāksme

22.12.2009. apstiprināti MK Noteikumi Nr. 1492

19.01. 2010. izsludināts konkurss

Konkursa pamatnosacījumi

- KPFI finansējums:
 - kopējais – **LVL 1 757 010**;
 - vienam projektam pieejamais:
 - Min - **LVL 30 000**;
 - Max – **LVL 150 000**.
- **Mērķis: SEG emisiju samazināšana**, veicinot SEG emisijas ierobežojošu tehnoloģiju izstrādi.
- **Saņēmēji:** tiešās vai pastarpinātās pārvaldes iestādes, atvasinātas publiskas personas, Latvijas Republikā reģistrēti komersanti.
- Konkursa izsludināšanas laiks: **2010.gada 19. janvāris**.
- Projektu īstenošanas laiks: **līdz 2011.gada 1.decembrim**.

Konkursa ietvaros atbalstāmās aktivitātes

- Konkursa ietvaros atbalsta **tādu produktu vai tehnoloģiju, kuru ieviešana veicina SEG emisiju samazināšanu, eksperimentālo izstrādi**, tas ir, zinātnisko atziņu, tehnoloģisko, komerciālo vai citu attiecīgu zināšanu un prasmju apgūšanu, kombinēšanu, pielāgošanu un izmantošanu, lai veiktu un dokumentētu:
 1. jauna produkta vai tehnoloģijas izveidi, testēšanu un demonstrēšanu;
 2. esoša produkta vai tehnoloģijas pilnveidošanu, testēšanu un demonstrēšanu.
- Konkursa ietvaros **neatbalsta eksperimentālo izstrādi, kas ietver regulāru vai ierastu izmaiņu veikšanu** produktos, ražošanas līnijās, ražošanas procesos, esošajos pakalpojumos vai citās operācijās darbības procesā, pat ja šādas izmaiņas nozīmē uzlabojumus.

Konkursa mērķauditorija

- tiešās vai pastarpinātās pārvaldes iestādes;
- atvasinātas publiskas personas;
- Latvijas Republikā reģistrēti komersanti.

Atbalsta intensitāte

- Maksimālā atbalsta intensitāte no KPFI:
 - 45% - sīkiem un maziem komersantiem;
 - 35% - vidējiem komersantiem;
 - 25% - tiešās vai pastarpinātās pārvaldes iestādēm, atvasinātām publiskām personām.
- Taču atbalsta intensitāti var paaugstināt par **15%**, ja tiek izpildīts vismaz viens no nosacījumiem:
 - projekts paredz ne mazāk kā divu neatkarīgu komersantu sadarbību, no kuriem vismaz viens ir mazais vai vidējais komersants, un neviens no projektā iesaistītajiem komersantiem nesedz vairāk par 60% no projekta kopējām attiecināmajām izmaksām;
 - projekts paredz komersanta un pētniecības organizācijas sadarbību un pētniecības organizācija sedz vismaz 10% no projekta kopējām attiecināmajām izmaksām, un tai ir tiesības publicēt projekta ietvaros pašas veikto pētījumu rezultātus.

Projektu iesniegumu atklāts konkurss “**Energoefektivitātes paaugstināšana augstākās izglītības iestāžu ēkās**”

Statuss:

15.10.2009. izsludināts VSS

17.11. 2009. nosūtīts saskaņošanai starptautiskajiem partneriem

5.01.2010. apstiprināts MK

27.01.2010. izsludināts konkurss

Konkursa pamatnosacījumi

KPFI finansējums:

- ☐ kopējais – **LVL 7 028 040**;
- ☐ vienam projektam pieejamais:
 - Min - **LVL 30 000**;
 - Max – **LVL 1 000 000**.

Mērķis:

- **oglekļa dioksīda emisiju samazināšana**, samazinot siltumenerģijas un apgaismojuma elektroenerģijas patēriņu Latvijas Republikas augstākās izglītības iestāžu ēkās.

Projektu īstenošanas laiks:

- līdz 2011.gada 1.decembrim.

Konkursa ietvaros atbalstāmās aktivitātes

- ❑ energoaudita, tehniskās izpētes slēdziena, būvprojekta un tehniskās dokumentācijas sagatavošana;
- ❑ energoefektivitāti paaugstinošu rekonstrukcijas vai renovācijas darbu veikšana;
- ❑ būvuzraudzība un autoruzraudzība;
- ❑ ēkas norobežojošo konstrukciju pārbaude būvniecības stadijā, spiediena tests un termofotografēšana.

Prasības projekta pieteikumam

Sasniedzamie rādītāji

- Ēkas siltumenerģijas gada patēriņš: nepārsniedz **100 kWh/m²**.
- CO₂ emisiju samazinājuma efektivitātes rādītājs: vismaz **0,35 kg CO₂ / LVL gadā**.

Atbalsta intensitāte

- Maksimāli pieļaujamais KPFI finansējuma apmērs **85%** no projekta kopējām attiecināmām izmaksām.

Mērķauditorija

- Latvijas Republikā akreditētas augstākās izglītības iestādes

Projektu iesniegumu atklāts konkurss “Tehnoloģiju pāreja no fosilajiem uz atjaunojamajiem energoresursiem”

Statuss:

21.01.2010. konkursa nolikuma projekts izsludināts VSS.

Šobrīd tiek apkopoti iebildumi un priekšlikumi konkursa nolikuma pilnveidošanai.

Konkursa izsludināšana plānota 2010.gada aprīlī.

Konkursa pamatnosacījumi

KPFI finansējums un mērķauditorija:

- kopējais – **LVL 8 082 246**;
- pašvaldībām – **LVL 2 108 412**;
- komersantiem, akreditētām augstākās izglītības iestādēm, biedrībām un nodibinājumiem – **LVL 5 973 834**.

Maksimālais no KPFI pieejamais finansējums

- 750 tūkst. Ls

Energotehnoloģijas uzstādītā jauda

- lielāka par 100 kW

Mērķis

SEG emisiju samazināšana, nodrošinot pāreju no tehnoloģijām, kurās izmanto fosilos energoresursus, uz tehnoloģijām, kurās izmanto atjaunojamos energoresursus.

Projektu īstenošanas laiks

līdz 2011. gada 1. decembrim.

Energotehnoloģiju jomas

- saules elektrostacijas, saules kolektori; vēja elektrostacijas; hidroelektrostacijas;
- biogāzes koģenerācijas stacijas, kurās ir uzstādīta koģenerācijas iekārta un katlu iekārta maksimuma siltuma slodzes segšanai;
- biodegvielas koģenerācijas stacijas, kurās ir uzstādīta koģenerācijas iekārta un katlu iekārta maksimuma siltuma slodzes segšanai;
- šķeldas koģenerācijas stacijas, kurās ir uzstādīta koģenerācijas iekārta un katlu iekārta maksimuma siltuma slodzes segšanai; *(iespējams koģenerāciju izslēgs)*
- energoefektīvas šķeldas katlu mājas (vidējais gada lietderības koeficients virs 75%);
- energoefektīvas granulu katlu mājas (vidējais gada lietderības koeficients virs 75%);
- energoefektīvas malkas katlu mājas (vidējais gada lietderības koeficients virs 75%);
- energoefektīvas biogāzes katlu mājas (vidējais gada lietderības koeficients virs 75%);
- energoefektīvi energoavoti ar siltuma sūkņiem (vidējais gada transformācijas koeficients virs 4)
- vairāku šajā punktā minētu tehnoloģiju kombinēta izmantošana (piemēram, granulu katla un saules kolektora vienlaicīga izmantošana).

Konkursa ietvaros atbalstāmās aktivitātes (1)

- **siltumenerģijas vai elektroenerģijas ražošanas iekārtu rekonstrukcija**, kuras rezultātā izmantojamais fosilais energoresurss tiek aizvietots ar atjaunojamajiem energoresursiem;
- **jaunu siltumenerģijas vai elektroenerģijas ražošanas iekārtu būvniecība vai uzstādīšana**, kurās tiek izmantoti atjaunojamie energoresursi;
- **siltumenerģijas ražošanas iekārtu, kurās kā kurināmais tiek izmantota biomasas, pārveidošana par koģenerācijas stacijām**, kas darbojas uz biomasu.

(iespējams koģenerāciju izslēgs)

Konkursa ietvaros atbalstāmās aktivitātes (2)

- energoaudita, tehniski ekonomiskā pamatojuma slēdziena, būvprojekta un tehniskās dokumentācijas sagatavošana un saskaņošana ēku energoefektivitāti un būvniecību regulējošajos normatīvajos aktos paredzētajā kārtībā;
- projekta īstenošanas būvuzraudzība, tehniskā uzraudzība un autoruzraudzība;
- projekta publicitātes pasākumi.

Atbalsta intensitāte

Maksimālā atbalsta intensitāte no KPFI:

- ❑ Komersantiem atbilstoši ES grupu atbrīvojumu regulas vides atbalsta nosacījumiem (*tiks precizēts, izsludinātā projekta atbalsta līmenis nepaliks*)
- ❑ 75% - pašvaldībām;
- ❑ 75% - augstākās izglītības iestādēm, biedrībām un nodibinājumiem.

Šobrīd problēmas rada atbalsta intensitātes un prioritāšu saskaņošana ar EM un ZM struktūrfondu projektiem

Vienādas konkurētspējas nodrošināšana atšķirīgām AER tehnoloģijām (“koeficientu metode”)

- Korekciju veic, piešķirot papildus punktus AER tehnoloģiju kapitālieguldījumiem.
- Papildus punktus nosaka: $P_{\text{kap}} = (k_{\text{kor}} * F_{\text{KPFI}})/10000$, kur
 P_{kap} – papildus punkti AER kapitālieguldījumiem;
 K_{kor} – korekcijas koeficients (atkarībā no tehnoloģijas veida);
 F_{KPFI} – kapitālieguldījumi.

2010. gadā paredzamie KPFI finansētie atklātie projektu iesniegumu konkursi

Konkursu nosaukumi, termiņi un finansējums ir indikatīvi, jo ne visi vēl ir saskaņoti ar pircējiem un apstiprināti MK

2010.gadā plānotie projektu konkursi

Sabiedrisko ēku energoefektivitātes konkursi

- Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai pašvaldību ēkās (pašvaldību ēku II kārtā, ja būs finansējums, iespējamās nākošās kārtas). Izstrādes stadijā. **Statuss – nav saskaņots**

Virzība uz jauniem mērķiem energoefektivitātē

- Siltumenerģijas zema patēriņa ēku pilotprojekti. Izstrādes stadija. **Statuss – nav saskaņots**

2010.gadā plānotie projektu konkursi

Tehnoloģiju attīstība un sabiedrības informēšana

- Siltumnīcefekta gāzu emisijas samazinošu tehnoloģiju attīstīšana un pilotprojektu īstenošana. **Statuss – nav saskaņots**
- Sabiedrības izpratnes attīstīšana par siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas nozīmi un iespējām. Konkurss 2010. gada maijā, KPFI finansējums ap 600 tūkst. LVL ; **Statuss – apstiprināts no pircēja** (*pašlaik notiek izstrāde – būtiska daļa būs profesionāļiem domātas apmācības (arhitekti, būvnieki, energoauditori)*)

2010.gadā plānotie projektu konkursi

Tehnoloģiju pāreja un atbalsts AER ražošanai

- Atjaunojamo energoresursu izmantošana siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai . Attieksies uz komersantiem. **Statuss – nav saskaņots.**
- Atjaunojamo energoresursu izmantošana mājsaimniecību sektorā. **Statuss – nav saskaņots. Var tikt pārcelts uz 2011. g.**
- Atjaunojamo energoresursu izmantošana transporta sektorā. **Statuss – nav saskaņots.**

2010.gadā plānotie projektu konkursi

Projekti ražošanas uzņēmumiem

- Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai ražošanas ēkās. KPFI finansējums ap 10 milj. LVL. **VSS 11.03.**

Konkursi izstrādes stadijā

- Apgaismojuma nomaiņa ārējam apgaismojumam pašvaldībās. **Statuss – ir priekšizpēte**

PALDIES PAR UZMANĪBU!

www.vidm.gov.lv

einars.cilinskis@vidm.gov.lv